

Tudor Ganea

8

roman

POLIROM
2019

De fiecare dată când intra în biserică, Tanța își dădea capul pe spate și rămânea minute bune privind concavitatea cupolei. Hipnotizată de marea icoană, Tanța își aducea aminte de visele sale din timpul morților clinice, atunci când îl întâlnea pe bărbatul cu plete albe ai cărui ochi pătrunzători o scrutau acum din înaltul marii picturi și care fusese figura centrală din seria celor 36 de icoane pictate de Ciprian Iovan.

La fel ca hermafroditismul nediagnosticat, mușterea lui Vasilică – al cărui glas nu fu auzit de nimeni vreodată – nu constituie un motiv atât de întemeiat încât Tanța și Gelu să ia hotărârea de a duce copilul la un consult logopedic sau ORL. Vasilică creșcu fără să facă gălăgie, iar stratul gros de noroi și găinaț din curte – ce-i amortiza pașii – veni în sprijinul liniștii în interiorul căreia părea să-și desfășoare întreaga existență. Discreția prezenței sale îi lua prin surprindere pe toți ai casei, care se speriau când se trezeau cu copilul în spatele lor sau răsărindu-le în cale. Uneori săreau ca arși și îl înjurau. Alteori tresăreau numai și treceau pe lângă el cu indiferența cu care ocoleau puii din curte. În casă, Vasilică era văzut de cele mai multe ori încremenit în fața oglinzii agățate sub calendarul Husqvarna. Copilul stătea și se privea cu orele fără să schițeze niciun gest. Gemenii se împiedicaseră de multe ori de copilul împietrit în fața propriei reflexii și-l înjuraseră, însă Vasilică părea să nu mai răspundă niciunui stimul exterior când se vedea în oglindă. Al doilea calup de momente în care Vasilică capta atenția celor din casă era acela când făcea febră. Din când în când era găsit trântit printr-unul din cotloanele curții labirintice, ghemuit prin vreun culcuș de găină sau rezemat cu spatele de vreun coteț, aproape inconștient și zguduit de frisoane. Atunci, Tanța îl învelea într-un cearșaf ud și îl

băga în casă. Faptul că Vasilică își revenea de fiecare dată până a doua zi o convinsese pe Tanța să nu cheme niciodată medicul de la dispensarul sătesc. Împachetările în așternuturi reci reușeau să-i alunge febra lui Vasilică. Însă nu pentru multă vreme.

Când făcu patru ani și căzu în groapa săpată de Onu pentru noua hazna – și în care fratele său deșertase borhotul din două butoaie –, Vasilică rămase pe fundul gropii câteva ore. Nu scosese niciun sunet. Nu strigase pe nimeni. Stătuse în acel gem împuțit de coji de struguri, cu un nor de musculițe de oțet roind prin groapă. În momentul în care Onu dăduse de el și-l scosese din acea mocirlă fermentată ce îi venea până la subțiori, începuse să plouă și apa se scurgea pe buzele gropii ca o cascadă tulbure, cleioasă.

— Se-îneca, prostu'! îi adusesse Onu la cunoștință lui taică-su.

Însă Gelu surâsese și îi explicase în cuvintele lui subrezite de alcool principiul primei legi a hidrostaticii, pe baza căreia Vasilică ar fi supraviețuit:

— Nu se-neca. Îl ridică apa la loc pe băiat!

Apoi se aplecase înspre un cocoș și-l întrebuse dacă nu are cumva o țigară.

După nașterea lui Vasilică, Gelu își consolidase statutul de nebun-bețiv. Nu se mai obosea să-și caute de lucru, iar băutura și-o achiziționa cu banii proveniți din alocațiile gemenilor și din vânzarea de ouă. Devenise omniprezent în centrul satului, acolo unde stătea sprijinit cu spatele de sochul monumentului și cerșea câte o bere cunoscuților. Când vreo căruță din satele vecine poposea lângă cârciumă, Gelu lua la întrebări caii înhâmați.

— Ce-ți zice roibu' ăla, Geluțule? îl ațâțau bărbații de sub umbreluțele terasei.

— E de rău! venea răspunsul lui Gelu, care lăsa privirea în pământ, își mângâia barba și ofta a pagubă.

Deși ajunsă la vârsta la care Băbuța își termina cariera de femeie ușoară, Tanța continua să iște pasiuni și să primească bărbați cât timp Gelu vorbea cu caii de la cârciumă. Luând cunoștință de continuitatea neîntreruptă a magnetismului ei, Băbuța îi pusese succesul pe seama inexistenței concurenței și a lipsei de talent amoros al gruiencelor:

— Ai noroc că nu știe astea să se fute, Tanțo! rânjea ea printre dinții atinși de parodontoză în timp ce-i masa ceafa.

Țiganka bătea spre șaptezeci și ajunsese să-și sprijine supraviețuirea pe ce primea de mâncare de la Tanța, dar și pe micul venit de culegătoare, prășitoare, săpătoare și alte munci prestate cu ziua prin curțile oame-nilor. Odată cu desființarea ligii de fotbal intercomunale, Băbuța își reconvertise obiectul muncii. Adaptarea o făcuse cu pași mărunți, asta pentru că uitase cum să mai muncească cu mâinile. Deși nu ceruse niciodată bani pentru serviciile sale, bărbații îi lăsaseră întotdeauna pe marginea patului ghemotoace de bancnote cu care țiganka își cumpărase minimul necesar, la care se adăugau sumele anuale survenite în urma vânzării copiilor săi. Îmbătrânită și privată de atenția bărbaților, revenise la vechea metodă de câștig care-l consacrase pe Bostan-Bătrânul: muncitul cu ziua.

Zilele de naștere ale copiilor familiei Mocoiu constituiau un mister. Aveau un calendar Husqvarna pe care nu-l mai schimbase nimeni de mulți ani, din două motive. Primul era acela că, dintre toți, numai Ion Mocoiu știa să citească cursiv. Cum bătrânul orbise dinaintea nașterii lui Vasilică, înnoirea anuală a calendarului nu mai interesă pe nimeni din casă. Al doilea

motiv îl constituiau sâni dezgoliți ai modelelor scandinave ce se pozaseră ținând în mână drujbele firmei suedeze. Blondele semidezbrăcate îi ațâtau lui Gelu libidoul, care exploda în momentul în care își trimitea nevasta la podea cu unul din croșeele sale domestice. Tanța mâncase una dintre cele mai crunte bătăi când cutezase să rupă luna iunie pentru a face focul în sobă. Din acea zi, nimeni în afară de Gelu nu se mai atinse de calendar. Bărbatul dădea paginile și stabilea el singur în ce lună erau. Dacă nu ar fi fost extenuați de partidele de dragoste proaspăt încheiate între picioarele Tanței, bărbații ce tranzitau săptămânal holul de la intrare și-ar fi pus oareșce semne de întrebare cu privire la paginile Husqvarna ce nu corespundeau niciodată lunii în curs. Datele zilelor de naștere planau într-o vagă incertitudine și numai anotimpurile diferite în care se născuseră le aduceau aminte că trebuie să mai adauge un an în plus vârstei lor. Tanța își amintea că-l născuse pe Miță în miezul verii, pe caniculă, pe Onu și Ina iarna, pe viscol, și pe Vasilică primăvara.

Ajunși cu chiu, cu vai în pragul liceului, Onu și Ina, nereușind să calce pe urmele lui Miță, renunțară la accederea în a treia treaptă a învățământului. Rămăseră cu primele opt clase, prin materiile cărora se târăseră asemenea rămelor pe care Vasilică le culegea de sub buturugi. Deși rămăseseră la fel de analfabeți ca în momentul în care intraseră pe porțile școlii, profesorii îi trecuseră clasa așa cum îi treceau pe toți gruienii: din milă. Fratele lor mai mic dovedise un interes obsesiv față de viermii inelați, pe care îi culegea de sub jantele de mașină, ușile de frigider, blocurile de BCA și restul obiectelor masive pe care Gelu le adusese în curte de-a lungul vremii și le lăsase să putrezească în ploaie. De altfel, peretele dinspre stradă al casei era

total obturat de un strat gros de arbori cotiți, suspensii de mașină, grătare de aragaz, calupuri de plase de Buzău și tot felul de fierătanii ce-și împleteau piesăraia și sârmăraia încurcată până sub streășină, făcând-o imposibil de străbătut și constituind o adevărată sursă de tetanos. În rarele sale momente de grijă maternă, Tanța își mija privirea prin încâlceala fierătaniilor pline de găinaț și striga la Onu și la Ina:

— Unde e băiatu'?

— Dupe râme, îi răspundeau în cor gemenii și continuau să caute ouă prin cuibare.

— Să n-aive febră! striga nervoasă la ei, apoi își masa unul din ochii mereu vineți și pleca spre poartă ca să ridice cârligul.

Într-o zi, copilul răsărise în fața tatălui său ținând în pumn un buchet de râme, pe care i-l întinse și rânji. Gelu, văzând viermuiala ce-i colcăia micuțului între degete, se lăsase pe vine și-l întrebuse ca și când el n-ar fi știut ce sunt:

— Ce e alea, Vasilică? Râme e?

Însă copilul nu-i răspunse, ci se mulțumi să-i zâmbescă în continuare, dezvelind acei incisivi centrali a căror strungăreață părea s-o fi moștenit de la maică-sa. După ce-l convinse să deschidă pumnișorul, Gelu privi la viermii storcoșiți din care se ridica un miros amar de pământ și-i spuse fericit, ca atins de fiorul unei epifanii:

— Astea e râme, Vasilică! Astea îi place la pește!

Două ore mai târziu, în acea zi proverbială de mai, Vasilică prinse primul său biban. După ce scotocise prin munții de ruginituri ce erau gata să se surpe și să-l strivească, Gelu recuperase o undiță de bambus, atașase bățului o montură cu ac, plumb și plută, pentru ca apoi să-l ia pe Vasilică de o mână și să dispară cu el pe islaz, spre pădure și lac. Ajunși pe pontonul

complexului Astoria Snagov, cei doi se așezară pe margine. Gelu puse o râmă în ac, fixă adâncimea, aruncă și adormi cu ochii pe plută. Se trezi înghiontit de Vasilică. Copilul îi arăta surescitat pluta care țopăia sus-jos. În acel moment, deși deranjat de mahmureala ce începea să i se instaureze progresiv, Gelu făcu ce-l de-al doilea (și penultimul) său gest de dragoste paternă față de Vasilică: îi puse undița în brațe și, cu mâinile sale mari prinzându-i mâinile lui mici, îi ghidă gestul cu care copilul prinse primul său biban.

Din acea zi, râmele prinse de Vasilică deveniră parte a noii sale pasiuni piscicole. Viermilor de sub buturugi li se găsi scopul și copilul învătă scurtăturile spre lac. Gelu nu-l mai urmă. Cârциumile din complex se desființaseră de mulți ani, iar pescuitul constituia un capitol încheiat din ziua în care se întorsese de la pontoane și o găsisse pe Tanța sub Vali. Pescarii de pe ponton îi păstrau loc și Vasilică se întorcea acasă cu câteva kilograme de bibani, carași, roșioare și regine, lucru care o încânta peste măsură pe Sanda.

— Ce-ai prins acoloșu, Vasilică? Pești a prins băiatu? îl întreba ea cu buzele umede dintre așternuturile saltelei.

Însă Vasilică nu-i răspundea. Vasilică nu răspundea nimănui. Corzile sale vocale nu aveau să vibreze niciodată. Înțelegea cuvintele celorlalți și făcea ce i se spunea, cufundat fiind însă în acea liniște în care alesese să trăiască. Muțenia lui fu hotărâtoare pentru Tanța în luarea deciziei de a nu-l mai trimite la școală:

— Așa s-a născut băiatu'. De ce să se mai ducă? îi spusese resemnată responsabilului cu recensământul.

Astfel, ajuns la vârsta de șapte ani, Vasilică se găsi orbecăind între parantezele unui imens interval de timp liber pe care hotărî să și-l umple cu datul la pește. Copilul se trezea cu noaptea în cap, se ridica de pe